

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ต้องสอดคล้องกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย และปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ต้องขึ้นอยู่กับคนและคุณภาพ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด สุเทพ เสงี่ยมวงศ์ ๗ อภิญญา (2526:17) กล่าวว่าคนคือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติ การพัฒนาจะได้ผลหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับคนเป็นหลัก ไม่มีประเทศใดที่มีความเจริญรุ่งเรืองสูง แต่พื้นฐานการศึกษาของพลเมืองในประเทศต่ำ การพัฒนาประเทศจะทำได้ผลรวดเร็วขึ้น ต้องพัฒนาตัวบุคคลควบคู่ไปด้วยเสมอ การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปโดยรวดเร็ว แต่ผู้ที่ได้รับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว และอยู่ในวัยที่จะรับผิดชอบตนเองได้ ย่อมมีจุดประสงค์อันสำคัญ ประการหนึ่งคือ ต้องการประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว ดังนั้น ถ้าประเทศใดสามารถจัดการศึกษาทุกระดับให้กับประชาชนในประเทศ ให้สามารถประกอบอาชีพตนเอง ให้เจริญรุ่งเรือง สามารถเพิ่มผลผลิตให้กับประเทศชาติได้ ย่อมทำให้ประเทศนั้นมีฐานะมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้สังคมและสภาวะแวดล้อม เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เป็นอันมาก ประชาชนจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความสุขอันเกิดจากความสามารถผสมกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างราบรื่น

การจัดการศึกษาวิชาชีพมีหลายหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน แต่เป็นที่ยอมรับกันว่ากรมอาชีวศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคน ระดับอาชีวศึกษา ทั้งแรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือ และช่างเทคนิค หากพิจารณาในแง่ปริมาณแล้วจะเห็นว่า ประมาณร้อยละ 50 ของกำลังคน เข้าสู่ตลาดแรงงานในแต่ละปี เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา 2523:1) กรมอาชีวศึกษาจึงเปรียบ เป็นแม่บทของการจัดการศึกษาวิชาชีพ

วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยเปิดสอนปีการศึกษาละ 3 รุ่น ให้ใช้เวลาเรียนวันละ

3 ชั่วโมง 3 รอบ คือ เช้า 9.00 - 12.00 น. บ่าย 13.00 - 16.00 น. และค่ำ 17.00 - 20.00 น. ในแผน 7 (พ.ศ.2535 - 2539) กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดกลยุทธ์การดำเนินการ หลักสูตรระยะสั้น

ด้านปริมาณ คือ การเพิ่มทักษะวิชาชีพให้กับแรงงานไร้ฝีมือ หรือด้อยทักษะในการประกอบอาชีพ ผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา และผู้ต้องการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มพูนทักษะในรูปแบบต่าง ๆ กัน ด้านคุณภาพให้สถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินการประยุกต์เทคโนโลยีในท้องถิ่นและพัฒนาระบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ และกำหนดทิศทางการผลิตกำลังคนในสาขาขาดแคลนโดยในแผน 7 (พ.ศ.2535 - 2539) มีโครงการจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างอีก 25 แห่ง โดยมีเป้าหมายจัดตั้งปีละ 5 แห่ง (กรมอาชีวศึกษา 2533)

ปัจจุบันวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ได้จัดการศึกษาโดยแบ่งสาขาวิชา ดังนี้ คือ สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม พณิชยกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม ซึ่งในการศึกษาในสาขาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เป็นสาขาที่มีการลงทุนสูง ทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้จัดการเพียงพอกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอนและมีผู้สนใจสมัครเรียนมาก จำนวนผู้สมัครเรียนไม่ได้ลดน้อยลงไปเลย กลับมีผู้สนใจสมัครเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่เนื่องจากความจำกัดทั้งทางด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ บุคลากร จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ทั้งหมดจึงมีผู้พลาดโอกาสไปเป็นจำนวนมากในแต่ละรุ่น แต่ถึงแม้ว่าจะมีผู้สมัครในแต่ละรุ่นมาก เช่น ปีการศึกษา 2533 ผู้สมัครเข้าเรียน 5,524 คน ออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษาประมาณ 1,663 คน (ศูนย์ข้อมูล วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ) จะเห็นได้ว่าการออกกลางคันเป็นสาเหตุใหญ่ของผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษา และการออกกลางคันเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา เป็นการปิดกั้นโอกาสของผู้ที่สนใจจะเรียนอีกเป็นจำนวนมาก แม้ทางวิทยาลัยจะได้ปรับปรุงพัฒนาวิธีการรับสมัคร และการคัดเลือกอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาเหล่านี้ยังไม่หมดไปหรือลดน้อยลงไปแต่อย่างใด

จากปัญหาดังกล่าวนี้ จึงเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาถึงสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนหลักสูตรระยะสั้นทั้งหมดในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ โดยการศึกษาถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ของผู้ออกกลางคัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของนักศึกษาที่ออกกลางคันในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัย

สารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา

2. เพื่อศึกษาเหตุผลในการออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของวิทยาลัย
สารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของนักศึกษาที่ออกกลางคัน กับเหตุผลในการ
ออกกลางคัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

นักศึกษาที่ออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของวิทยาลัย
สารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา ในปีการศึกษา 2533 ตั้งแต่เดือน
พฤษภาคม 2533 - เมษายน 2534

2. สาเหตุการออกกลางคันในงานวิจัยนี้ เป็นสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตร
วิชาชีพพระยะสัน ของวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา ที่ออกกลางคันในช่วงเดือน
พฤษภาคม 2533 - เดือนเมษายน 2534

3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการออกกลางคัน

3.1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาที่ออกกลางคัน ได้แก่

3.1.1 อายุ

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.3 สถานภาพการสมรส

3.1.4 อาชีพ

3.1.5 สาขาวิชาที่เรียน

3.1.6 รายได้

3.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการออกกลางคัน ได้แก่

3.2.1 ตัวแปรด้านภูมิหลังของนักศึกษา

3.2.1.1 สุขภาพอนามัย

3.2.1.2 ระดับพื้นความรู้

3.2.1.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

- 3.2.1.4 เศรษฐกิจ
- 3.2.1.5 มนุษย์สัมพันธ์
- 3.2.2 ตัวแปรด้านหลักสูตร
  - 3.2.2.1 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์กับ เนื้อหาวิชาที่จัดสอน
  - 3.2.2.2 ความเหมาะสมของ เนื้อหาวิชากับความต้องการของผู้เรียน
  - 3.2.2.3 ความเหมาะสมของ เนื้อหากับ เวลา
  - 3.2.2.4 ความเหมาะสมของทักษะและความรู้ที่จัดให้ในวิชาชีพนั้น ๆ
- 3.2.3 ตัวแปรด้านครูและการสอนของครู
  - 3.2.3.1 ความเหมาะสมของจำนวนครูกับสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน
  - 3.2.3.2 ความเหมาะสมของบุคลิกภาพและอารมณ์ของครู
  - 3.2.3.3 ความเข้าใจด้านจิตวิทยาผู้ใหญ่ของครู
  - 3.2.3.4 ความเหมาะสมของวิธีสอนกับ เนื้อหาวิชาที่สอน
  - 3.2.3.5 ความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอน
  - 3.2.3.6 ความเหมาะสมในการควบคุมชั้นเรียน
- 3.2.4 ตัวแปรด้านการบริหารและสภาพแวดล้อม
  - 3.2.4.1 สถานที่ตั้งของวิทยาลัย
  - 3.2.4.2 การได้รับบริการต่าง ๆ จากสถาบัน
  - 3.2.4.3 สภาพชั้นเรียนทั่ว ๆ ไป
  - 3.2.4.4 การประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย
- 3.2.5 ตัวแปรด้านวัสดุ อุปกรณ์
  - 3.2.5.1 คุณภาพของวัสดุที่ใช้ฝึก
  - 3.2.5.2 ปริมาณของวัสดุกับจำนวนนักศึกษา
  - 3.2.5.3 สื่อการสอนที่ครูใช้
  - 3.2.5.4 ความเหมาะสมของตำราเรียนกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา
  - 3.2.5.5 การใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างจริง ๆ
- 3.2.6 ตัวแปรด้านการประเมินผล

- 3.2.6.1 จุดประสงค์ของการประเมินผล
- 3.2.6.2 เกณฑ์ในการประเมินผล
- 3.2.6.3 มาตรฐานของข้อทดสอบ
- 3.2.6.4 ขอบข่ายของข้อทดสอบ
- 3.2.6.5 ระยะเวลาในการประเมินผล
- 3.2.6.6 การแจ้งผลการประเมินผล

สมมติฐานของการวิจัย

สาเหตุของการออกกลางคัน ของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ มีสมมติฐานจากตัวแปร ด้านภูมิลักษณ์ของนักศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านครูและการสอนของครู ด้านการบริหารและสภาพแวดล้อม ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านการประเมินผล

คำจำกัดความของคำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

สาเหตุการออกกลางคัน หมายถึง ลักษณะภูมิลักษณ์ของนักศึกษา หลักสูตร ครูและการสอนของครู การบริหารและสภาพแวดล้อม วัสดุ อุปกรณ์และการประเมินผล ที่นักศึกษาที่ออกกลางคัน มีความคิดเห็นว่าเป็นสาเหตุของการออกกลางคัน

การออกกลางคัน หมายถึง การที่นักศึกษาเข้าเรียนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ลงทะเบียนเรียนแล้วเข้าเรียนเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วออกไปก่อนจบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นสาขาต่าง ๆ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา และออกกลางคัน

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่เปิดสอน ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคัน และตัวแปรที่สัมพันธ์กับสาเหตุการออกกลางคันในทัศนะของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา

2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรพระยะสัน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ กรมอาชีวศึกษา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย